

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 30 kwietnia 2020 r.

ZP-NKWR.431.2.16.2020.HB

Pani
Magdalena Kabaja
Dyrektor
Placówki opiekuńczo – wychowawczej
typu socjalizacyjnego Siemacha Spot 24/7
we Wrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 26 – 28 lutego 2020 r. na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki i Emilia Molska - Kaźmierczak – inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego Siemacha Spot 24/7 we Wrocławiu przy ul. Obornickiej 20/2, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2020 roku.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lutego 2019 r. do dnia 26 lutego 2020 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Magdalena Kabaja, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością, której przyczyną mogło być nieprzestrzeganie przepisów prawa lub błędna ich interpretacja. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń i wyjaśnień składanych przez Dyrektora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych, wizji lokalnej jednostki oraz indywidualnych rozmów z dziećmi. Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 1.

Ilekróć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego Nr ZP-KNPS.9423.2.1.2017.MS1 z dnia 17 lutego 2017 r. kontrolowana jednostka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z regulaminową liczbą 13 miejsc.

Placówka funkcjonowała na podstawie „Regulaminu Organizacyjnego placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego Siemacha Spot 24/7 mieszczącej się we Wrocławiu przy ul. Obornickiej 20/2”, zatwierdzonego w dniu 2 października 2017 r. przez wiceprzewodniczących Zarządu Stowarzyszenia SIEMACHA z siedzibą w Krakowie i wprowadzonego w życie przez Dyrektora Placówki.

Kontrolowana jednostka mieści się w budynku wielorodzinnym. Wychowankowie do dyspozycji mieli sześć pokoi, w tym dwa pokoje trzyosobowe, trzy pokoje dwuosobowe i jeden jednoosobowy. W pokojach znajdowały się łóżka piętrowe lub tapczany, szafy, biurka, półki, krzesła, itp. Oświetlenie w pokojach zapewniały lampy sufitowe. Do dyspozycji wychowanków przeznaczono 2 łazienki wyposażone w kabiny prysznicowe, umywalki, które jednocześnie były miejscem do prania i suszenia odzieży oraz dwie toalety. W Placówce była duża kuchnia, wyposażona w meble, w tym w obszerny stół z krzesłami, umożliwiający wspólne spożywanie posiłków, a także niezbędny sprzęt gospodarstwa domowego. Salon został zagospodarowany i wyposażony w sposób umożliwiający naukę własną, był jednocześnie miejscem spotkań i wypoczynku wychowanków. Wszystkie pomieszczenia w Placówce były funkcjonalnie i estetycznie urządzone, w pokojach widoczne były rzeczy osobiste wychowanków, zdjęcia, trofea z konkursów, zawodów itp.

(dowód: akta kontroli str. 25-46)

Na dzień kontroli w ewidencji Placówki wpisanych było 13 dzieci w wieku od 11 do 16 lat, oraz jedna wychowanka, która osiągnęła w ubiegłym roku pełnoletność. Faktycznie w dniu kontroli w Placówce przebywało 9 osób, ponieważ jedna z wychowanek była długotrwale hospitalizowana, dwóch chłopców przebywało w młodzieżowym ośrodku

socjoterapeutycznym a jeden w specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym.

Na podstawie losowo wybranych grafików pracy wychowawców z marca, czerwca i września 2019 r. oraz stycznia 2020 r. stwierdzono, że Placówka zapewniała całodobową opiekę i wychowanie przez siedem dni w tygodniu. Dyżury wychowawcze pełnione były w godzinach 8:00 - 20:00 i 20:00 - 8:00. Dodatkowo w Placówce obecny był psycholog, wychowawca lub Dyrektor w godzinach 10.00 – 18.00. Realizując wymóg § 16 ust. 1 rozporządzenia, każdy z wychowawców kierował procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. Z kolei, pod opieką psychologa w czasie zajęć przez niego prowadzonych przebywało nie więcej niż 6 dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 47-53,107-108)

Wypełniając obowiązek wskazany w § 14 rozporządzenia, każde dziecko umieszczone w Placówce miało sporządzoną przez psychologa diagnozę psychofizyczną. Poddane ocenie diagnozy dzieci z grupy kontrolnej zawierały dane i informacje dotyczące mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, jego rozwoju, a także wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem oraz pracy z jego rodziną, informacje o programie terapeutycznym, wskazania dotyczące pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, bądź usamodzielnienia.

(dowód: akta kontroli str. 55-56)

Dla dzieci przebywających w Placówce, zgodnie z § 15 rozporządzenia, wychowawcy kierujący procesem wychowawczym przygotowywali plany pomocy zawierające cel pracy z dzieckiem oraz działania długo i krótkoterminowe. Plany pomocy przygotowywano co sześć miesięcy, tym samym spełniano wymóg ich modyfikacji, o którym mowa w § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia. W planach pomocy zakreślono obszary i działania dotyczące m.in. potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej relacji społecznych, więzi z rodziną naturalną, rozwoju edukacyjnego i zdrowotnego. Wskazuje się aby plany pomocy dziecku były opracowywane we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu odpowiedzialnego za pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 57-68, 95-105)

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 1 i 2 rozporządzenia w Placówce dla każdego dziecka prowadzona była karta pobytu. Oceny prawidłowości prowadzenia kart pobytu dokonano w oparciu o dokumenty za marzec, wrzesień 2019 r. oraz styczeń 2020 r. Stwierdzono, że każda karta pobytu dziecka z grupy kontrolnej zawierała wymagane opisy i informacje wskazane w rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 69-70)

W okresie objętym kontrolą z dziećmi umieszczonymi w Placówce pracował psycholog i dla każdego dziecka prowadził arkusz badań i obserwacji psychologicznych,

o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. W myśl § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia dla dzieci wymagających oddziaływań terapeutycznych psycholog prowadził zajęcia odnotowywane w „Arkuszu udziału w zajęciach specjalistycznych”. Wskazuje się, aby nazewnictwo prowadzonej przez specjalistę dokumentacji, zgodne było z zapisami rozporządzenia (§ 17 ust. 1 pkt 4).

(dowód: akta kontroli str. 157-158)

Dyrektor Placówki zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy spełnił obowiązek złożenia do właściwego sądu w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej wniosku o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka w celu zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej oraz obowiązek zgłoszenia informacji o przebywającym w Placówce dziecku z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego, w celu poszukiwania dla niego rodziny przysposabiającej.

(dowód: akta kontroli str. 71-93, 107)

Na podstawie złożonego przez Dyrektora oświadczenia, a także indywidualnych rozmów z wychowankami stwierdzono, że Placówka zapewniała podopiecznym całodienne wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Dzieci każdego dnia miały zapewnione co najmniej 4 posiłki, w dni nauki szkolnej obiady spożywały w szkołach, do których uczęszczają, a w Placówce dodatkowo zupeł, którą przygotowywały poprzedniego dnia wraz z wychowawcą. Pozostałe posiłki wychowankowie przygotowują w ramach ustalonych dyżurów, korzystając ze wsparcia wychowawcy. Zakupy produktów żywnościowych dokonywane były generalnie raz w tygodniu i ewentualnie uzupełniane wg bieżących potrzeb również przez dzieci wraz z wychowawcą.

W okresie objętym kontrolą nie było w Placówce podopiecznych wymagających specjalnej diety żywieniowej, ani ze względów zdrowotnych, ani religijnych. Wychowankowie mieli swobodny, lecz kontrolowany dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów przez całą dobę.

(dowód: akta kontroli str. 109-110, 159-169)

Każdy wychowanek z chwilą przyjęcia do Placówki został objęty opieką lekarza rodzinnego w Przychodni „Różanka” przy ul. Obornickiej. Zgodnie z potrzebami dzieci miały zapewnioną pomoc lekarzy specjalistów oraz zgodnie z ich wskazaniem zaopatrywane były w leki oraz wyroby medyczne (okulary). Na dzień kontroli nie było wychowanków wymagających zaopatrzenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia.

(dowód: akta kontroli str. 111-112, 159-160)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Placówka zapewniała każdemu wychowankowi, według indywidualnych potrzeb, odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny osobistej oraz podręczniki i przybory szkolne. Wychowankowie starsi samodzielnie, a młodsi z pomocą wychowawcy dokonywali zakupu wybranej odzieży. W trakcie rozmowy wychowankowie nie sygnalizowali braków w tym zakresie.

Wychowankowie na bieżąco zaopatrywani byli również w środki higieny osobistej, a Placówka w środki do utrzymania czystości. Utrzymanie czystości w Placówce należało do obowiązków wychowanków, w ramach ustalonych dyżurów z pomocą wychowawców.

Placówka we współpracy ze szkołami zaopatrzyła wszystkich wychowanków uczęszczających do szkół podstawowych w podręczniki. Dodatkowe przybory szkolne oraz podręczniki dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych Placówka zabezpieczyła we własnym zakresie. Wyposażenie szkolne uzupełniane było na bieżąco według potrzeb.

(dowód: akta kontroli str. 160,147-155)

Na podstawie oświadczenia Dyrektora Placówki stwierdzono, że wychowankowie mieli zapewniony dostęp do zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, a także pozalekcyjnych. Dzieciom umożliwiano rozwój zainteresowań (treningi Jiu Jiutsu, piłki nożnej) i zapewniano wyjazdy rekreacyjne w okresie wakacji i ferii, a przez cały rok aktywny udział w wyjściach/wyjazdach kulturalno – oświatowych, sportowych i rekreacyjnych, organizowanych m.in. przez pracowników Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 113-136)

Na dzień kontroli wszyscy wychowankowie realizowali obowiązek szkolny, bądź nauki. Codzienną pomoc w nauce i odrabianiu zadań domowych zapewniali dzieciom wychowawcy, psycholog oraz wolontariusze, którzy odwiedzali dzieci w ustalone dni, ale byli dostępni i gotowi nieść pomoc również według indywidualnych bieżących potrzeb wychowanków. Żaden z wychowanków nie był objęty nauczaniem indywidualnym.

(dowód: akta kontroli str. 160)

Placówka, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia, w okresie objętym kontrolą ponosiła opłaty za wyżywienie wychowanków umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych. Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 14 Placówka organizowała i finansowała przejazdy wychowanków do i z miejsca uzasadnionego pobytu, dojazdy do szkół na terenie Wrocławia komunikacją miejską były bezkosztowe.

(dowód: akta kontroli str. 171-187)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji,

tj. „Regulaminu kieszonkowego wychowanków Siemacha Spot 24/7, ul. Obornicka 20/2 we Wrocławiu” oraz list wypłat za marzec, czerwiec, wrzesień 2019 r. oraz styczeń 2020 r. ustalono, że kwota wyjściowa dla wychowanków zależna była od wieku dzieci i kształtowała się między 15 a 85 zł. Odbiór kieszonkowego wychowankowie potwierdzali podpisami na listach wypłat.

(dowód: akta kontroli str. 137-145)

Ocenę zgodności zatrudnienia Dyrektora oraz pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami dokonano na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych oraz pisemnych oświadczeń i zaświadczeń, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Dyrektor oraz osoby zatrudnione na stanowiskach do pracy z dziećmi posiadały wymagane kwalifikacje zawodowe określone w art. 97 ust. 3 oraz w art. 98 ust. 1 ustawy oraz złożyły wymagane oświadczenia i zaświadczenia. Zwrócono jednak uwagę na stanowisko osoby, która zgodnie z umową o pracę została zatrudniona na stanowisku psychologa – wychowawcy. Posiadała ona kwalifikacje zawodowe uprawniające do pracy z dziećmi zarówno na stanowisku wychowawcy, jak i psychologa, jednakże należy zauważyć, że ustawodawca w art. 98 ust. 1 ustawy nie dopuścił możliwości łączenia obu stanowisk. Dodatkowo, Regulamin organizacyjny jednostki w § 9 ust. 1 wskazuje na zatrudnianie w Placówce psychologa, a nie psychologa – wychowawcy. Wobec powyższego stan faktyczny w powyższym zakresie jest niezgodny nie tylko z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa ale także z zapisami Regulaminu organizacyjnego jednostki, co stanowi nieprawidłowość. Dodatkowo, przedstawiony podczas kontroli zakres obowiązków ww. osoby dotyczył stanowiska wychowawcy (cyt: *„Zakres czynności na stanowisku wychowawcy określa Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Ponadto wychowawca zobowiązany jest do: (...)”*). Wśród wymienionych 16 zadań, tylko jedno dotyczyło faktycznie psychologa – *„Dokonywanie diagnozy psychofizycznej wychowanków oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji psychologicznych dzieci”*. Równocześnie przedstawione zaświadczenie lekarskie (art. 98 ust. 4 pkt 4 ustawy) osoby zatrudnionej na w/w stanowisku dotyczyło jedynie braku przeciwwskazań do pracy na stanowisku wychowawcy.

(dowód: akta kontroli str. 189-195)

Celem oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy przeprowadzono indywidualne rozmowy z wychowankami obecnymi w dniach kontroli w Placówce. Dzieci otwarcie i swobodnie mówiły o swoim pobycie w Placówce i swoich opiekunach. Twierdziły, że znają swoją sytuację rodzinną i mają możliwość utrzymywania kontaktów z osobami bliskimi. W Placówce czuły się bezpiecznie, mogły liczyć na pomoc i wsparcie ze strony dorosłych, a w rozmowach z opiekunami wyrażać swoje opinie.

W sytuacjach koniecznych miały również zapewnioną pomoc w nauce. W Placówce obowiązywały zasady dotyczące bezpieczeństwa, realizacji obowiązków związanych z utrzymaniem czystości i porządku, zachowania oraz spędzania czasu wolnego. Zwrócono uwagę na bardzo przyjazną i rodzinną atmosferę panującą w Placówce. Wychowankowie nie wnosili żadnych uwag i zastrzeżeń dotyczących wyżywienia, zaopatrzenia w odzież i środki higieny osobistej oraz kieszonkowe.

(dowód: akta kontroli str. 199-206)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego Siemacha Spot 24/7 przy ul. Obornickiej 20/2 we Wrocławiu, stwierdzono nieprawidłowość:

- 1) Osoba pracująca z dziećmi w Placówce była zatrudniona na stanowisku łączonym jako psycholog – wychowawca.

Wobec powyższego wydaje się zalecenie pokontrolne:

- 1) Uregulować kwestię zatrudnienia w Placówce osoby pracującej z dziećmi na stanowisku psychologa – wychowawcy.

Podstawa prawna: art. 98 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz.U. 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.).

W terminie do dnia **31 maja 2020** r. kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji **zalecenia, uwag i wniosków** przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dariusz Zawadzki
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
(kierownik komórki do spraw kontroli)

[Signature]
.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

[Signature]
.....
(członek zespołu inspektorów)

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

[Signature]
Ewa Oleńczak

